

Національний
банк України

Практичні аспекти імплементації нормативно-правових актів Національного банку з питань ліцензування та реєстрації

Департамент ліцензування
Національного банку України
22 вересня 2022 року

Приведення у відповідність до ліцензійних умов (Постанова № 153 + Постанова 177)

Надавачі фінансових послуг повинні виконати низку дій з метою приведення у відповідність до Положення про ліцензування та подати до НБУ підтвердні документи, передбачені Постановою № 153 та Постановою № 177:

Перелік документів, які мають бути подані НФП на виконання вимог Постанови 153 (1/2)

Надавачам фінансових послуг забезпечити та подати письмове заповнення про:

розроблення та затвердження політики щодо запобігання, виявлення та управління конфліктами інтересів

розроблення та затвердження внутрішніх документів, визначених у пункті 96 глави 9 розділу II Положення про ліцензування

розміщення на всіх власних веб-сайтах інформації, визначеної в главі 7 розділу II Положення про ліцензування

приведення діяльності відокремлених підрозділів у відповідність до вимог Положення про ліцензування, а також актуальність і достовірність інформації, наведеної щодо них в КІС

відповідність НФП вимогам щодо ділової репутації, установленим Положенням про ліцензування

та опитувальник надавача фінансових послуг (додаток 6)

відповідність керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб (за наявності) встановленим вимогам щодо ділової репутації

та анкету керівника, головного бухгалтера, ключової особи (додаток 5) (щодо всіх осіб)

відповідність власників істотної участі в НФП встановленим вимогам щодо ділової репутації

та анкету фізичної/юридичної особи стосовно участі (додаток 3/4) (щодо всіх фізичних/юридичних осіб, які є власниками істотної участі в НФП)

Перелік документів, які мають бути подані НФП на виконання вимог Постанови 153 (2/2)

Страховим компаніям:

забезпечити та подати письмове заповнення про відповідність вимогам пункту 213, 214 глави 22 розділу III Положення про ліцензування осіб, які мають істотну участь у страховику, набуто шляхом передання їм в управління акцій/часток у статутному (складеному) капіталі страховика та/або будь-якої юридичної особи в ланцюгу володіння корпоративними правами в страховику, укладення правочину про передання акцій/часток у статутному (складеному) капіталі

документи, які підтверджують таку відповідність

Затвердити політику винагороди та положення про органи управління і контролю

Подати письмове заповнення про затвердження відповідних документів та їх відповідність вимогам Положення про ліцензування

Привести свою організаційну структуру у відповідність до вимог Положення про ліцензування

Подати нову організаційну структуру (відповідно до додатку 16), та рішення уповноваженого органу про її затвердження (його копію/витяг)

Лізингодавцям та фінансовим компаніям, які мають ліцензію на надання гарантій

Лізингодавцям до **10.10.2022** подати реєстраційну картку юридичної особи та реєстраційну картку відокремленого підрозділу юридичної особи

Надавачам фінансових послуг, які мають діючу ліцензію на надання гарантій, протягом шести місяців із дня припинення/скасування воєнного стану забезпечити приведення власного капіталу у відповідність до вимог Положення про ліцензування

Дотримання вимог Положення про ліцензування (1/2)

Порядок оновлення загальної інформації про надавача фінансових послуг (глава 59)

Відповідно до пункту 488 Положення про ліцензування НФП зобов'язані повідомляти НБУ про зміни та подавати відповідні документи

Такі зміни можуть стосуватися:

виникнення змін та/або доповнень до інформації в опитувальнику

виникнення змін у правилах добровільного страхування

виникнення змін та/або доповнень до інформації, яка міститься в заяві про включення до Реєстру

виникнення змін та/або доповнень до інформації щодо наявності в страховика філій та/або представництв на території іноземної країни

виникнення змін у примірному договорі про споживчий кредит, у частині прав та обов'язків сторін договору

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися **до 17.08.2022** та про які не повідомлявся НБУ

мають бути подані **до 17.10.2022**
(ураховуючи зміни до Постанови № 39, внесені Постановою № 176)

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися після **17.08.2022**

протягом 15 робочих днів після виникнення змін загальної інформації про надавача фінансових послуг

Дотримання вимог Положення про ліцензування (2/2)

Порядок оновлення інформації про відокремлені підрозділи (глава 63)

Відокремлений підрозділ надавача фінансових послуг має право розпочати діяльність **лише після включення відомостей про такий відокремлений підрозділ до Реєстру**

Документи мають бути подані:

Для **відкриття** відокремленого підрозділу - **не пізніше ніж за 10 робочих днів** до початку діяльності

У разі **зміни** інформації про свій відокремлений підрозділ - **протягом 15 робочих днів** із дня настання таких змін

У разі **припинення** діяльності свого відокремленого підрозділу - **протягом 3 робочих днів** із дня фактичного припинення діяльності

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися **до 17.08.2022** та про які не повідомлявся НБУ

мають бути подані **до 17.10.2022**
(ураховуючи зміни до Постанови № 39, внесені Постановою № 176)

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися після **17.08.2022**

у строк, визначений в нормативно-правових актах НБУ

Щодо подання документів про керівника, головного бухгалтера, ключових осіб, відповідального працівника

Надавач фінансових послуг повідомляє НБУ протягом п'яти робочих днів про зміни в керівному складі та подає відповідні повідомлення та документи про призначення, припинення повноважень керівника (одноосібний виконавчий орган/голова та члени колегіального виконавчого органу/голова та члени ради), головного бухгалтера, ключової особи, відповідального працівника або покладання виконання їх обов'язків на інших осіб НФП на строк більше двох місяців (*глава 55*)

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися до **17.08.2022** та про які не повідомлявся НБУ

мають бути подані **до 17.10.2022**
(ураховуючи зміни до Постанови № 39, внесені Постановою № 176)

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися після **17.08.2022**

у строк, визначений в
нормативно-правових актах НБУ

Вимоги до керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб

Професійна придатність та бездоганна ділова репутація

У випадку наявності ознак небездоганної ділової репутації може бути подано клопотання про їх незастосування «відбілювання»

Відмінено сертифікацію. Немає обов'язку проходити навчання/сертифікацію.

НБУ погоджує на посади керівника, головного бухгалтера страховика

НБУ має право прийняти рішення про проведення тестування та/або співбесіди з керівником, головним бухгалтером страховика

Співбесіда обов'язково проводиться:

- ✓ у разі розгляду клопотання про «відбілювання»;
- ✓ якщо керівник, головний бухгалтер страховика протягом останніх п'яти років не погоджувався Національним банком

Відповідно до Постанови № 39 (зі змінами)

- ✓ Голова правління, голова та члени наглядової ради, головний бухгалтер СК, призначені **після 01.01.2022, вступають на посаду до отримання погодження** з боку НБУ.
- ✓ Документи щодо погодження осіб, які були **обрані/призначені до 17.08.2022**, подаються до НБУ **протягом 60 календарних днів із цієї дати**.
- ✓ Документи щодо погодження осіб, які були обрані/призначені **після 17.08.2022**, подаються до НБУ **протягом місяця після призначення / обрання / вступу на посаду**

Щодо подання документів про структуру власності НФП, погодження істотної участі

Надавач фінансових послуг **протягом 15 робочих днів** із дня отримання інформації про зміни в складі відомостей про структуру власності або з дня, коли така інформація мала стати відомою НФП, зобов'язаний подати документи про структуру власності станом на дату таких змін, якщо такі зміни стосуються випадків, визначених пунктом 37 Положення № 30

інформація/документи щодо змін в структурі власності НФП, які відбулися **до 16.08.2022** та про які не повідомлявся НБУ

мали бути подані **до 07.09.2022**
(ураховуючи зміни до Постанови № 39, внесені Постановою № 177)

інформація/документи щодо вищевказаних змін, які відбулися після **16.08.2022**

у строк, визначений в Положенні № 30

Особа, яка має намір набути або збільшити істотну участь понад порогові значення у страховику зобов'язана отримати письмове погодження Національного банку та подати відповідний пакет документів

Особа, яка після **01.01.2022** та до **17.08.2022** набула істотної участі в страховику або збільшила свою істотну участь до рівня, визначеного в Положенні про ліцензування, має право **протягом 60 календарних днів із 17.08.2022** та під час розгляду відповідного пакета документів користуватися правом голосу та брати участь в управлінні страховиком.

Документи щодо погодження таких осіб подаються до Національного банку **протягом 60 календарних днів із 17.08.2022.**

Заходи впливу

Національний банк звертає увагу на необхідність:

приділення уваги якості підготовки документів та урахування передбачених законодавством вимог щодо їх форми/оформлення

дотримання передбачених законодавством строків щодо подання документів

Особи, місцезнаходженням яких є населені пункти територіальних громад, включені до Переліку*, їх власники істотної участі, у разі виникнення до **24.02.2022 та в період дії воєнного стану в Україні** підстав для подання інформації та документів, передбачених НПА НБУ з ліцензійних питань, подають відповідну інформацію та документи **протягом 90 календарних днів після їх виключення з Переліку.**

Із урахуванням змін, внесених постановою Правління Національного банку № 179

НБУ не застосовує заходи впливу за порушення вимог щодо подання документів та інформації, передбачених НПА НБУ з ліцензійних питань за умови, що:

- такі порушення допущені до **17.08.2022**;
- усунені протягом 60 календарних днів із цієї дати або
- допущені після **17.08.2022** особами, місцезнаходженням яких є населені пункти, включені до Переліку, у період їх перебування в такому Переліку та протягом трьох місяців після виключення з Переліку

*Перелік територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні)

Листування та комунікація з Національним банком

НФП мають право подавати до Національного банку документи як в паперовій формі, так і в електронній формі (з дотриманням вимог, встановлених НПА НБУ)

Порядок подачі документів в паперовій формі:

Подаються **оригінали** документів або їх засвідчені копії

Одночасне подання **електронних копій** документів а цифрових носіях інформації (USB-флешнакопичувачах) або засобами електронного зв'язку

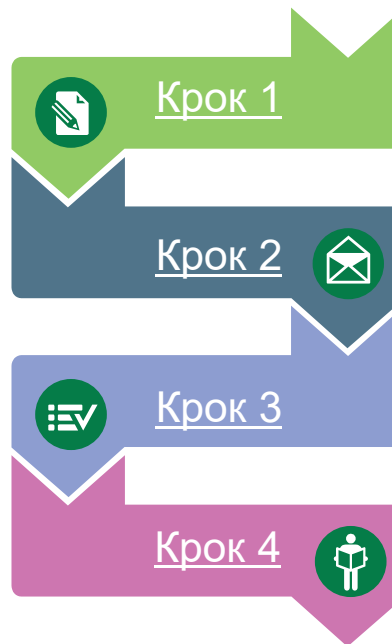
Окремі документи мають бути подані у **форматі, розміщеному на сторінках офіційного Інтернет-представництва НБУ**

Щодо комунікації

Запити щодо ліцензування та реєстрації, в тому числі запити на офіційні індивідуальні роз'яснення, можна надсилати на електронну скриньку Національного банку nbu@bank.gov.ua

Порядок подачі документів в електронній формі:

Створюємо **електронний документ та/або електронну копію документу** та накладаємо **КЕП** уповноваженої особи

Завантажуємо створені документи у електронній формі (або їх багатотомний архів) до 9 МБ до **електронного листа**

Надсилаємо електронний лист на nbu@bank.gov.ua

Отримуємо підтвердження від НБУ про отримання пакета документів

або у паперовій формі шляхом надсилання засобами поштового зв'язку на адресу: 01601, м. Київ, вул. Інститутська, 9

Питання/відповіді

Хто такі прямі та кінцеві власники істотної участі в НФУ?

Відповідь: кінцевим власником надавача фінансових послуг є:

- власник істотної участі в НФУ (фізична особа, юридична особа), у структурі власності якого немає інших власників істотної участі в НФП, визначених відповідно до Положення про ліцензування,
- міжнародна фінансова установа/публічна компанія/держава (в особі відповідного органу державної влади)/територіальна громада (в особі відповідного органу місцевого самоврядування) (підпункт 20 пункту 4 глави 1 розділу I Положення про ліцензування).

Пряме володіння істотною участю в НФУ настає, якщо особа самостійно чи спільно з іншими особами володіє 10 і більше відсотками акцій/часток у статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (пункт 199 глави 21 розділу III Положення про ліцензування).

Чи необхідно подавати документи щодо фінансового/майнового стану особи, яка одночасно є прямим та кінцевим власником істотної участі?

Відповідь: так, небанківські фінансові установи зобов'язані до 14.11.2022 подати до подати до Національного банку заповнення про відповідність прямих та кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам щодо фінансового/майнового стану, установленим у пунктах 5 та 6 Постанови № 177 та документи згідно з главами 38, 39 розділу V Положення про ліцензування станом на відповідну дату або станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті.

Чи необхідно юридичній особі, яка прямо володіє часткою у фінансовій установі менше 10%, але в той же час є опосередкованим власником істотної участі у такій фінансовій установі, подавати документи для підтвердження фінансового стану?

Відповідь: документи, визначені у пункті 1 Постанови № 177, щодо юридичної особи, яка є опосередкованим власником істотної участі подавати не потрібно.

Небанківські фінансові установи зобов'язані до 14.11.2022 подати до подати до Національного банку заповнення про відповідність прямих та кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам щодо фінансового/майнового стану, установленим у пунктах 5 та 6 Постанови № 177 та документи згідно з главами 38, 39 розділу V Положення про ліцензування станом на відповідну дату або станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті.

Питання/відповіді

Чи необхідно подання погодженим власником істотної участі документів щодо фінансового/майнового стану?

Відповідь: якщо прямі і кінцеві власники істотної участі в небанківській фінансовій установі не підпадають під критерії осіб, визначених пунктом 2 Постанови № 177, така небанківська фінансова установа, незалежно від того чи отримували такі особи погодження Регулятора, зобов'язана до 14.11.2022 в один із способів, визначених у пункті 20 глави 2 розділу I Положення про ліцензування, подати до Національного банку документи, визначені в пункті 1 Постанови № 177.

Чи потрібно подавати письмове заповнення та документи для підтвердження фінансового стану щодо акціонера, який є публічною компанією?

Відповідь: письмове заповнення та документи для підтвердження фінансового стану щодо акціонера, який є публічною компанією не подаються (пункт 2 Постанови № 177, пункт 302 глави 37 розділу V Положення про ліцензування).

Чи потрібно надавати Національному банку щодо кожної юридичної особи, яка опосередковано володіє істотною участю у небанківській фінансовій установі, інформацію аудитора щодо відповідності розміру власних/грошових коштів відповідному критерію оцінки майнового стану?

Відповідь: інформацію аудитора, що містить висновок щодо відповідності розміру власних/грошових коштів відповідному критерію оцінки фінансового стану, необхідно подавати Національному банку щодо кожної юридичної особи, яка прямо володіє істотною участю або є кінцевим власником у небанківській фінансовій установі (п. 1 Постанови № 177).

Який алгоритм визначення періодів, зазначених у таблицях 4 та 5 додатку № 9 до Положення про ліцензування, з огляду на відсутність тлумачення словосполучення «протягом року»? Це період, що складається з останніх 12 календарних місяців чи період поточного календарного року і складається лише з тих місяців, які вже минули?

Відповідь: Відповідно до параметрів заповнення інформації про майновий стан фізичної особи, складеною згідно з вимогами додатку 9 до Положення про ліцензування базовим періодом для цілей надання інформації про доходи та витрати фізичної особи є календарний рік. Якщо фізична особа отримала доходи/понесла витрати в поточному календарному році, то періодом для надання інформації може бути календарний квартал; період від дати, наступної за датою закінчення останнього календарного кварталу до відповідної дати.

Питання/відповіді

Станом на яку звітну дату має подаватися інформація про фінансовий стан юридичної особи? Станом на яку дату має подаватися інформація про майновий стан фізичної особи?

Відповідь: небанківські фінансові установи зобов'язані до 14.11.2022 подати до Національного банку запевнення про відповідність прямих та кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі вимогам щодо фінансового/майнового стану, установленим у пунктах 5 та 6 Постанови № 177 та документи згідно з главами 38, 39 розділу V Положення про ліцензування станом на відповідну дату (дата подання запевнення) або станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті.

При цьому, враховуючи вимоги пунктів 1, 4 Постанови № 177 про відповідність фінансового/майнового стану станом на дату подання запевнення, небанківська фінансова установа може:

спочатку подати запевнення в строк та у спосіб, визначений Постановою № 177, а документи про оцінку фінансового/майнового стану прямих і кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі подати після їх виготовлення (з урахуванням кінцевого строку, визначеного Постановою № 177), які будуть підтверджувати відповідність станом на дату подання запевнення або на останній день кварталу, що передує даті подання запевнення;
або

подати в строк та у спосіб, визначений Постановою № 177, одночасно запевнення та документи про оцінку фінансового/майнового стану прямих і кінцевих власників істотної участі в небанківській фінансовій установі. При цьому, якщо документи будуть подані до 30.09.2022, то фінансовий/майновий стан особи має відповідати вимогам станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті (30.06.2022); якщо документи будуть подані після 01.10.2022 (до 14.11.2022), то фінансовий/майновий стан особи має відповідати вимогам станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті (30.09.2022).

Чи потрібно у Додатку 9 до Положення про ліцензування (інформація щодо зобов'язань) відображати інформацію стосовно зобов'язань позики, за якими власник істотної участі є кредитором? Або відображати лише інформацію стосовно зобов'язань, у яких власник істотної участі є дебітором?

Відповідь: у таблиці 3 Додатку 9 до Положення про ліцензування потрібно відображати інформацію тільки про зобов'язання власника істотної участі, по яким він є боржником (пункт 332 глави 39 розділу V Положення про ліцензування).

Питання/відповіді

Чи необхідно зазначати у таблиці 3 Додатку 9 до Положення про ліцензування зобов'язання майнового поручителя, якщо власник істотної участі не є Боржником, а тільки поручається за виконання Боржника зобов'язань, власним, окремо визначеним у договорі іпотеки, нерухомим майном (і Поручителем)?

Якщо власник істотної участі є Поручителем за кредитом, який вже частково погашений Боржником за цим кредитом, якій розмір зобов'язань зазначати у таблиці 3 Додатку 9 до Положення про ліцензування? У додатку 11 до Положення про ліцензування та у тесті Положення про ліцензування не зазначено якими документами підтверджується розмір зобов'язання у даному випадку?

Відповідь: ні, інформацію про зобов'язання майнового поручителя вказувати у таблиці 3 Додатку 9 до Положення про ліцензування не потрібно, але така інформація враховується особою під час підготовки запевнення про те, що немає підстав для погіршення її майнового стану, визначених у пункті 336 глави 39 розділу V Положення про ліцензування. Разом з тим, таку інформацію бажано надати аудиторю (пункт 337 глави 39 розділу V, пункт 370 глави 46 розділу VI Положення про ліцензування).

Чи необхідно подавати запевнення фінансовій установі, яка звернулася до Національного банку України із заявою про анулювання ліцензій та виключення з ДРФУ?

Відповідь: за наявності у юридичної особи статусу небанківської фінансової установи, на неї поширюються вимоги Положення про ліцензування та Постанови № 177, яка зобов'язує небанківські фінансові установи до 14.11.2022 подати документи, визначені пунктом 1 Постанови № 177.

Неподання інформації та документів на виконання вимог Постанови № 177 може стати підставою для відмови у задоволенні заяви про відкликання (анулювання) ліцензії (ліцензій) на провадження діяльності з надання фінансових послуг, виданої (виданих) надавачеві фінансових послуг.

Чи можливе подання фінансової звітності юридичної особи-нерезидента, та аудиторського звіту щодо такої фінансової звітності за попередній звітний рік, якщо законодавством відповідної країни передбачено подання лише щорічної фінансової звітності?

Відповідь: якщо законодавством, що застосовується до юридичної особи, передбачено складення фінансової звітності щороку, а не щокварталу, то така юридична особа, яка прямо володіє істотною участю або є кінцевим власником у небанківській фінансовій установі, має право подати до Національного банку фінансову звітність та аудиторський висновок, складені за результатами роботи юридичної особи за попередній рік, а також відповідні пояснення щодо звітної дати.

Питання/відповіді

Чи є вимоги до аудиторів, які здійснюють аналіз фінансового/майнового стану власників істотної участі небанківської фінансової установи, крім тих, які зазначені у пунктах 339 і 341 глави 40 розділу V Положення про ліцензування, наприклад наявність аудитора у певній групі Реєстру аудиторів і суб'єктів аудиторської діяльності?

Відповідь: аудитор має відповідати вимогам, встановленим у пунктах 339, 341 глави 40 розділу V Положення про ліцензування, зокрема:

- ✓ аудитор, який здійснює перевірку фінансової звітності юридичної особи, зареєстрованої в Україні повинен мати право на надання аудиторських послуг такій юридичній особі та повин бути внесений до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що ведеться відповідно до Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”;
- ✓ аудитор, який здійснює перевірку фінансової звітності юридичної особи, має постійно проживати (головний офіс якої зареєстровано) у країні, у якій зареєстрована та здійснює свою діяльність юридична особа, фінансова звітність якої перевіряється, та який має право надавати аудиторські послуги відповідно до законодавства цієї країни.

Які аудиторські компанії мають надавати висновки про фінансовий/майновий стан юридичних і фізичних осіб-нерезидентів? Чи має аудиторський висновок відповідати вимогам розділу VI Положення про ліцензування?

Відповідь: аудитором, який готує висновок щодо відповідності юридичної особи-нерезидента вимогам щодо фінансового стану, є особа, яка постійно проживає (головний офіс якої зареєстровано) у країні, у якій зареєстрована та здійснює свою діяльність юридична особа. У випадку, якщо в країні, у якій зареєстрована та здійснює свою діяльність юридична особа, відсутні особи, які мають право надавати аудиторські послуги, або обраний іноземний аудитор має суттєво вищу кваліфікацію, досвід та визнання, ніж аудитор країни місцезнаходження юридичної особи, то така юридична особа або небанківська фінансова установа має подати клопотання до Національного банку з проханням дозволити залучити іноземного аудитора, в тому числі аудиторську компанію, яка зареєстрована в Україні, для здійснення аудиту фінансового стану юридичної особи-нерезидента. При цьому Положення про ліцензування не містить обмежень щодо залучення аудиторської компанії, яка зареєстрована в Україні, для здійснення аудиту майнового стану фізичної особи-нерезидента.

Інформація аудитора складається відповідно до вимог, визначених у розділі VI Положення про ліцензування.

Питання/відповіді

З огляду на те, що відповідно до законодавства про аудиторську діяльність аудиторські послуги спрямовані на аналіз фінансової та/або консолідованої фінансової звітності юридичних осіб - суб'єкта господарювання та не стосуються оцінки майнового стану фізичної особи, чи достатньо для належного виконання вимог Положення про ліцензування письмового запевнення аудитора щодо відповідності розміру власних/грошових коштів фізичної особи критеріям оцінки майнового стану за умови дотримання вимог Положення про ліцензування щодо структури інформації аудитора (без надання аудиторського звіту)?

Відповідь: фізична особа надає Національному банку інформацію аудитора, що містить висновок щодо відповідності розміру власних/грошових коштів відповідному критерію оцінки майнового стану, а також наявності достатніх підтверджень джерел їх походження та/або висновок про наявність в особи фінансових ресурсів, власних/грошових коштів фізичної особи та джерел їх походження та/або підтвердження інформації про фінансові ресурси. Інформація аудитора надається згідно з вимогами, визначеними в розділі VI Положення про ліцензування.

Чи застосовуються вимоги Постанови № 177 щодо підтвердження фінансового стану юридичних осіб та майнового стану фізичних осіб, які є учасниками юридичної особи-лізингодавця?

Відповідь: вимоги Постанови № 177 не поширюються на юридичних осіб-лізингодавців (пункт 1 Постанови № 177, підпункти 25 та 29 пункту 4 глави 1 розділу I Положення про ліцензування).

Чи необхідно юридичним особам-лізингодавцям подавати до НБУ анкети власників істотної участі?

Відповідь: так, юридичні особи-лізингодавці також мають подати анкети власників істотної участі.

Питання/відповіді

Який вичерпний перелік документів для фізичної та юридичної осіб для підтвердження майнового/фінансового стану на виконання вимог Постанови № 177?

Відповідь: документи, що подаються небанківською фінансовою установою до Національного банку для оцінки фінансового стану юридичної особи визначені в пунктах 308, 309, 310, 314, 318, 323 глави 38 розділу V Положення про ліцензування.

Так, щодо юридичної особи подаються такі документи:

- ✓ інформація аудитора, складена згідно з вимогами, визначеними в розділі VI Положення про ліцензування;
- ✓ фінансова звітність, підготовлена та складена відповідно до правил, визначених у пунктах 310–315, 316 глави 38 розділу V Положення про ліцензування, станом на відповідну дату або останню звітну дату, що передує відповідній даті, а також станом на дату підтвердження розміру власних/грошових коштів юридичної особи (якщо ці дати є різними);
- ✓ аналіз фінансової стійкості, складений за формою, наведеною в додатку 8 до Положення про ліцензування, що повинен містити здійснений аудитором аналіз фінансового стану юридичної особи станом на відповідну дату або останню звітну дату, що передує відповідній даті, і станом на дату підтвердження розміру власних/грошових коштів юридичної особи (якщо ці дати є різними).

Документи, що подаються небанківською фінансовою установою до Національного банку для оцінки майнового стану фізичної особи визначені в пунктах 335, 337 глави 39 розділу V Положення про ліцензування.

Щодо фізичної особи подаються:

- ✓ інформація аудитора, складена згідно з вимогами, визначеними в розділі VI Положення про ліцензування;
- ✓ інформація про майновий стан фізичної особи, підготовлена та складена за формою та згідно з вимогами, визначеними в додатку 9 до Положення про ліцензування;
- ✓ письмове заповнення про те, що немає підстав для погіршення майнового стану, визначених у пункті 336 глави 39 розділу V Положення про ліцензування.

Чи може надавач фінансових послуг подавати документи по мірі їх готовності та різними способами, наприклад, частину анкет направити у паперовому вигляді, а іншу частину електронною поштою з накладенням ЕЦП?

Відповідь: так, небанківські фінансові установи мають право подати документи в один із способів, визначених у пункті 20 глави 2 розділу I Положення про ліцензування, з дотримання вимог щодо їх оформлення.

Питання/відповіді

Чи буде належним підтвердженням розміру власних грошових коштів фізичної та/або юридичної особи, яка володіє істотною участю у небанківській фінансовій установі, – документальне підтвердження отримання нею таких коштів у позику від іншої фізичної та/або юридичної особи, яка має підтверджені джерела походження таких коштів?

Відповідь: юридична/фізична особа можуть отримувати кошти у позику. Разом з цим, для розрахунку розміру власних коштів юридичної особи використовуються активи юридичної особи за вирахуванням її зобов'язань (чисті активи), а для розрахунку розміру власних коштів фізичної особи, з загальної вартості майна такої особи має бути вирахована загальна сума її майнових зобов'язань.

Чи вважаються майном корпоративні права фізичної особи - власника істотної участі в надавачі фінансових послуг?

Відповідь: Відповідно до параметрів заповнення інформації про майновий стан фізичної особи, складеною згідно з вимогами додатку 9 до Положення про ліцензування та розміщенням на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, до складу майна може бути включене будь-яке майно, уключаючи цінні папери, майнові права на частки в статутних капіталах юридичних осіб, за винятком:

- ✓ цінних паперів, які не були погашені їх емітентами в установлений строк у зв'язку з виникненням у таких емітентів фінансових труднощів; цінних паперів, емітенти яких перебувають у стадії припинення/ліквідації, щодо яких встановлено режим зовнішнього управління та/або розпочато справу про їх визнання неплатоспроможними (банкрутами), та/або встановлено факт відсутності за їх місцезнаходженням; цінних паперів, які/емітента яких визнано такими, що мають ознаки фіктивності, маніпулювання на фондовому ринку; цінних паперів, щодо яких прийнято рішення про зупинення їх обігу та/або призупинення/відкладення/заборону торгівлі ними, зупинення внесення змін до системи реєстру власників іменних цінних паперів або системи депозитарного обліку, заборону/обмеження проведення всіх або окремих депозитарних операцій відповідно до законодавства;
- ✓ акції/частки в статутних капіталах юридичних осіб, які перебувають у стадії припинення/ліквідації, щодо яких встановлено режим зовнішнього управління та/або розпочато справу про визнання їх неплатоспроможними (банкрутами).

Питання/відповіді

Яким чином необхідно обчислювати розмір власних коштів фізичної особи щодо майна, яка є спільною власністю подружжя?

Відповідь: фізична особа на свій розсуд визначає обсяг і перелік майна та доходів для розкриття в інформації про майновий стан відповідно до Положення про ліцензування. Фізична особа, яка перебуває в шлюбі має право включити до інформації про майновий стан дані про майно, яке є спільною власністю подружжя станом на відповідну дату, незалежно від того, на кого з подружжя оформлені правовстановлюючі документи на таке майно, а також про суми доходів, отриманих у відповідному періоді на законних підставах (в Україні та за кордоном) її чоловіком/дружиною (пункти 329, 333 глави 39 розділу V Положення про ліцензування).

Таким чином, дані про майно, яке є спільною власністю подружжя, вказуються щодо об'єкта в цілому, а не щодо його половини.

Чи можна підтверджувати майновий стан грошовими коштами у готівці?

Відповідь: Положенням про ліцензування не передбачено можливості підтвердження відповідності майнового стану фізичної особи готівковими коштами.

Чи приймаються до розрахунку власних коштів грошові кошти на депозитних рахунках?

Відповідь: Так, відповідно до параметрів заповнення інформації про майновий стан фізичної особи, складеною згідно з вимогами додатку 9 до Положення про ліцензування та розміщеним на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, до складу майна може бути включене будь-яке майно, уключаючи нерухоме майно, кошти, розміщені на рахунках, відкритих у банках/кредитних установах в Україні та за кордоном, транспортні засоби, цінні папери, майнові права на частки в статутних капіталах юридичних осіб.

Питання/відповіді

За який період має вказуватися інформація відносно майна, доходів, витрат та зобов'язань фізичної особи при поданні документів про майновий стан фізичної особи на виконання вимог Постанови № 177?

Відповідь: фізична особа самостійно обирає перелік та склад майна (активів) для підтвердження свого майнового стану та період, за який надається інформація про доходи та витрати з метою підтвердження джерел власних коштів (пункт 331 глави 39 розділу V Положення про ліцензування).

Чи буде достатнім для підтвердження майнового стану учасника фізичної особи, зокрема, декларації про майновий стан за 2021 рік?
Чи потрібно підтверджувати дані податкової Декларації про майновий стан фізичної особи за 2021р. (якщо так, то чи потрібно залучати аудиторів та організувати аудиторську перевірку для підтвердження даних цієї Декларації)?
В якому вигляді повинно бути таке підтвердження?

Відповідь: до Національного банку подаються документи, визначені пунктом 1 Постанови № 177. Декларації про майновий стан фізичної особи за відповідний рік (роки) доцільно надати аудитору (пункти 370, 374 глави 46 розділу VI Положення про ліцензування).

Чи можливо враховувати у вигляді майна, яке враховується для розрахунку розміру власних коштів наступні види активів:

- 1) Майнові права автора та власника права об'єктів інтелектуальної власності, що відповідним засобом оцінені суб'єктом оціночної діяльності;
- 2) Нараховані, але не виплачені дивіденди за простими акціями у страховику (не виплачуються у зв'язку з тимчасовою заборорою виплати дивідендів);
- 3) предмети мистецтва картини відомих художників, що виставляються, належним чином оцінені суб'єктом оціночної діяльності;
- 4) нумізматичні колекції монет та купюр, належно оцінені суб'єктом оціночної діяльності

Відповідь: фізична особа на свій розсуд визначає обсяг і перелік майна та доходів для розкриття в інформації про майновий стан (пункт 331 глави 39 розділу V Положення про ліцензування).

Питання/відповіді

Чи враховуються для розрахунку розміру власних коштів грошові кошти на закордонних рахунках та/або грошові кошти на рахунках в Україні в іноземній валюті та за яким курсом?

Відповідь: розрахунок розміру грошових коштів в іноземній валюті здійснюється за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на відповідну дату.

Чи правильним є висновок, що для підтвердження фінансового стану юридичної особи необхідно порівнювати розраховане значення розміру його власних коштів з однією з величин із фінансової звітності небанківської фінансової установи станом на 30.09.2022р. в залежності від того, яка з них є більшою:

- 1) або з величиною власного капіталу небанківської фінансової установи, про яку йдеться в другому абзаці підпункту 1 пункту 5 Постанови № 177,
- 2) або з величиною статутного капіталу небанківської фінансової установи, про яку йдеться в третьому абзаці підпункту 1 пункту 5 Постанови № 177?

Відповідь: розмір власних коштів юридичної особи станом на відповідну дату або на останню звітну дату, що передує відповідній даті, є рівним або більшим, ніж більша з таких величин:

величина частини власного капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика) (розмір власного капіталу визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів);

величина частини статутного (складеного) капіталу небанківської фінансової установи (крім страховика), пропорційна частці, яку розмір істотної участі особи становить у статутному (складеному) капіталі небанківської фінансової установи (крім страховика);

величина розрахункового нормативного запасу платоспроможності, пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі страховика (розмір розрахункового нормативного запасу платоспроможності визначається на кінець звітного періоду, що передує даті підтвердження розміру власних коштів) (пункт 5 Постанови № 177).

При цьому, якщо документи будуть подані до 30.09.2022, то фінансовий стан особи має відповідати вимогам станом на станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті (30.06.2022); якщо документи будуть подані після 01.10.2022 (до 14.11.2022), то фінансовий стан особи має відповідати вимогам станом на останню звітну дату, що передує відповідній даті (30.09.2022).

Питання/відповіді

Чи достатньо буде для підтвердження нормативного запасу платоспроможності фізичної особи подання до Національного банку довідки банку про наявність коштів на її рахунку?
На яку дату повинна бути складена ця довідка банку?
Чи потрібно фізичній особі відповідно до наданої довідки з банку про наявність коштів надавати Національному банку документи, які підтверджують джерела походження цих коштів?

Відповідь: до Національного банку подаються документи, визначені пунктом 1 Постанови № 177. Виписку/довідку про стан рахунку фізичної особи в банку/кредитній установі в Україні/за кордоном доцільно надати аудитору (пункти 370, 372 глави 46 розділу VI Положення про ліцензування).

У разі володіння фізичною особою істотної участі в декількох небанківських фінансових установах, необхідний розмір власних коштів повинен дорівнювати або бути більшим

нормативному запасу платоспроможності, пропорційної частці, щодо всіх часток сумарно (покривати собою усі частки) у всіх небанківських фінансових установах якими така особа володіє

чи

нормативному запасу платоспроможності, пропорційної частці, щодо кожної небанківської фінансової установи окремо (тобто володіння такою особою істотної участю в інших установах не враховуються)?

Відповідь: Національний банк під час розгляду питання про відповідність власників істотної участі в небанківській фінансовій установі оцінює, зокрема, майновий стан фізичної особи, яка прямо та/або опосередковано володіє істотною участю в кожній небанківській фінансовій установі окремо.

Розмір власних коштів фізичної особи станом на відповідну дату або на останній день кварталу, що передує відповідній даті, має бути рівним або більшим, ніж більша з величин, визначених у підпункті 1 пункту 6 Постанови № 177, зокрема, для страховика - ніж величина розрахункового нормативного запасу платоспроможності, пропорційна частці, яку становить розмір істотної участі особи в статутному (складеному) капіталі кожного окремого страховика.

Питання/відповіді

Чи необхідно при поданні анкети власника істотної участі на виконання вимог Постанови № 153 заповнювати пункти 3,4,5,7,8 розділу II, розділ III анкети, що стосуються намірів набуття/збільшення істотної участі у випадку відсутності таких намірів?

Відповідь: необхідно заповнювати, але не як намір набуття істотної участі, а як факт володіння істотною участю в небанківській фінансовій установі.

Чи необхідно в Анкеті керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг, яка подається за формою згідно з додатком 5 до Положення про ліцензування, (далі – Анкета) заповнювати таблицю 8, якщо керівник та головний бухгалтер працюють у надавачі фінансових послуг більше 3-х років?

Відповідь: Згідно параметрів заповнення Анкети у таблиці 8 “Відомості про осіб (із місць роботи керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг за останні три роки), які можуть надати інформацію про кваліфікацію та ділову репутацію особи” надається контактна інформація про осіб, які є та були працівниками юридичних осіб, у яких особа працювала.

Параметри заповнення Анкети не містять виключення щодо не заповнення запитуваної інформації у Анкеті.

Разом з тим, пункт 9 Параметрів заповнення Анкети встановлює, якщо немає можливості надати інформацію за окремими пунктами Анкети, або наявні коментарі до даних, то на вкладці “Для друку” причина щодо неможливості її подання або інший коментар зазначається під відповідною таблицею у рядку “Примітка до Таблиці___”.

Чи необхідно у таблиці 9 Анкети зазначати інформацію, що керівник є власником істотної участі надавача фінансових послуг?

Відповідь: у таблиці 9 Анкети зазначається інформація про юридичних осіб, у тому числі про небанківські фінансові установи, у яких керівник надавача фінансових послуг є власником істотної участі або контролером.

Питання/відповіді

Що вважається фінансовим сектором в розумінні вимог Положення про ліцензування?

Відповідь: Чинне законодавство України не містить визначень таких термінів як “досвід роботи в фінансовому секторі” та “фінансовий сектор”. Разом з тим, вбачається, що до досвіду роботи в фінансовому секторі слід відносити досвід роботи в учасниках ринку фінансових послуг (крім клієнтів), органах, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг. В свою чергу, термін “учасники ринку фінансових послуг” визначений у пункті 7 частини першої статті 1 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”.

Чи вірно розуміємо, що щодо асоційованих осіб керівник зобов'язаний внести до Анкети керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг, яка подається за формою згідно з додатком 5 Положення про ліцензування, (далі – Анкета), дані, наприклад, по собі, дружині, дані своїх батьків, дані батьків дружини, дані своїх бабусі та дідуся, дані бабусі та дідуся дружини, дані дітей та їх подружжя, дані онуків та їх подружжя, дані його братів та сестер та їх подружжя, та дані братів та сестер дружини та їх подружжя?

Відповідь: у таблицях Анкети 10 “Інформація про асоційованих/близьких осіб керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг”, 11 “Інформація про перелік юридичних осіб, у яких асоційовані/близькі особи керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг є власниками істотної участі або контролерами”, 12 “Інформація про перелік юридичних осіб, у яких асоційовані/близькі особи керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг є керівниками/входять до складу органів управління” зазначається інформація про асоційованих осіб.

Асоційованою особою згідно норм Положення про ліцензування є чоловік або дружина, прямі родичі цієї особи (батько, мати, діти, рідні брати та сестри, дід, баба, онуки), прямі родичі чоловіка або дружини цієї особи, чоловік або дружина прямого родича (пункт 4 глави 1 розділу 1 Положення про ліцензування).

Питання/відповіді

Чи зараховується досвід виконання посадових обов'язків члена Наглядової ради страховика, оформленого протокольним рішенням Загальних зборів Учасників, у попередніх роках діяльності цього страховика, до досвіду роботи у фінансовому секторі згідно пункту 181 Положення про ліцензування?

Відповідь: досвід роботи на посаді члена Наглядової ради страховика зараховується до досвіду роботи у фінансовому секторі.

Якщо асоційована особа не надає дозволу на розкриття персональних даних, зокрема ІПН, яку інформацію зазначити у відповідних полях таблиці 10 Додатка 5 Анкети?

Відповідь: якщо немає можливості надати інформацію за окремими пунктами Анкети, або наявні коментарі до даних, то на вкладці “Для друку” причина щодо неможливості її подання або інший коментар зазначається під відповідною таблицею у рядку “Примітка до Таблиці ___” (пункт 9 Параметрів заповнення Анкети).

Чи подаються затверджені внутрішні положення, документи, на підставі яких проводилася перевірка ділової репутації (довідки, витяги)?

Відповідь: Положенням про ліцензування не вимагається подання документів, на підставі яких перевірялася ділова репутація. Перелік таких документів зазначається у таблиці 15 Анкети керівника. Також, не передбачено подання затверджених внутрішніх положень.

Які пункти опитувальника повинні бути заповнені на виконання вимог Постанови №153?

Відповідь: Інформація в пункті 3 Опитувальника не заповнюється, всі інші пункти Опитувальника, в тому числі пункти 4, 10, 20, 21 повинні бути заповнені повністю.

Питання/відповіді

Відповідно до пп.10 п.19-2 Постанови Національного банку України від 06.03.2022р. №39 «Про врегулювання діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, учасників платіжного ринку, колекторських компаній та юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації» серед інших, встановлено такий економічний критерій як наявність у власника істотної участі в надавачі фінансових послуг грошових коштів, розміщених на рахунках у банках, розміром не менше як 500 000 гривень.

Питання:

1. Чи є економічний критерій «наявність у власника істотної участі в надавачі фінансових послуг грошових коштів, розміщених на рахунках у банках, розміром не менше як 500 000 гривень» безумовним навіть у випадку, коли майновий стан власника істотної участі є співрозмірним і достатнім для володіння корпоративними правами надавача фінансових послуг?
2. Чи повинна фізична особа власник істотної участі небанківської фінансової установи мати постійно/чи на дату проведення оцінки його фінансового/майнового стану тримати на рахунках у банках грошові кошти у сумі не менше ніж 500 тис. грн.?

Відповідь: ні, не потрібно тримати, однак цей критерій враховується під час підтвердження або спростування підстав уважати, що структура власності надавача фінансових послуг є непрозорою.

Чи можуть, в разі створення в страховику служби комплаєнс та служби управління ризиками, залишатися вакантними, на момент подання запевнення про виконання ліцензійних умов, посади таких ключових осіб як головний комплаєнс менеджер та головний ризик менеджер?

Відповідь: надавач фінансових послуг має право призначити головного комплаєнс-менеджера та/або головного ризик-менеджера. Надавач фінансових послуг приймає рішення про призначення головного комплаєнс-менеджера та/або головного ризик-менеджера з урахуванням типу та розміру надавача фінансових послуг, особливостей його діяльності та бізнес-моделі, характеру й обсягів фінансових послуг, профілю ризику та діяльності фінансової групи, до якої входить відповідний надавач фінансових послуг.

Разом з тим, варто зауважити, що Положення про ліцензування не встановлює строк для призначення головного комплаєнс-менеджера та/або головного ризик-менеджера.

Питання/відповіді

Чи потребує погодження з Національним банком України кандидатів на посади, які відносяться до ключових осіб: внутрішнього аудитора, головного комплаєнс-менеджера, головного ризик-менеджера?

Відповідь: Національний банк не погоджує на посади ключових осіб надавача фінансових послуг. Разом з тим, заявник/надавач фінансових послуг перед призначенням особи на посаду ключової особи надавача фінансових послуг має перевірити відповідність такої особи вимогам щодо професійної придатності, установленим у главі 17 розділу II Положення про ліцензування, та ділової репутації, установленим у розділі IV Положення про ліцензування (пункт 436 глави 54 розділу IX Положення про ліцензування).

Чи можна призначати осіб які будуть виконувати обов'язки Голови та членів правління, головного бухгалтера, до погодження кандидатів на посади Голови правління, членів правління, Головного бухгалтера у страховику, якщо жоден з працівників раніше Національним банком не був погоджений?

Відповідь: надавач фінансових послуг має право покласти виконання обов'язків керівника, головного бухгалтера, на іншу особу, на строк не більше шести місяців поспіль на особу, яка відповідає вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, установленим Положенням про ліцензування (пункти 447 та 448 глави 54 розділу IX Положення про ліцензування).
Голова правління (одноосібний виконавчий орган), голова та члени наглядової ради, головний бухгалтер страховика вступають на посаду після їх погодження Національним банком (п. 445 глави 54 розділу IX Положення про ліцензування).
Разом з тим, відповідно до положень підпункту 3 пункту 18 Постанови № 39 голова правління (одноосібний виконавчий орган), голова та члени наглядової ради, головний бухгалтер об'єднаної кредитної спілки, страховика, призначені після 01 січня 2022 року, вступають на посаду до отримання погодження з боку Національного банку. Документи щодо погодження таких осіб, які були обрані/призначені до 17 серпня 2022 року, подаються до Національного банку протягом 60 календарних днів із цієї дати. Документи щодо погодження таких осіб, які були обрані/призначені після 17 серпня 2022 року, подаються до Національного банку протягом місяця після призначення / обрання / вступу на посаду.

Питання/відповіді

Чи потрібно на виконання вимог Постанови № 153 (до 10.10.22) подавати анкети керівників, головних бухгалтерів, документи щодо погодження яких перебувають на розгляді у Національному банку?

Відповідь: так, небанківські фінансові установи незалежно від дати подання до Національного банку пакета документів щодо погодження керівника, головного бухгалтера, зобов'язані виконати вимоги абзацу сьомого підпункту 2 пункту 2 Постанови № 153, в частині подання анкети керівника, головного бухгалтера надавача фінансових послуг, складену за формою, наведеною в додатку 5 до Положення про ліцензування, щодо кожного керівника, головного бухгалтера.

Чи потребують погодження Національного банку керівник, головний бухгалтер, якщо такі особи були призначені та вступили на посаду до вступу в дію Положення про ліцензування?

Відповідь: керівник, головний бухгалтер страховика, які були призначені та вступили на посаду до вступу в дію Положення про ліцензування не потребують погодження на займану ними посаду до закінчення строку на який вони були призначені. Погодження Національного банку вимагається у випадку переобрання/перепризначення керівника, головного бухгалтера, на посаду, яку він займає на день такого переобрання/перепризначення, якщо Національний банк раніше не погодив його на цю посаду в страховику (глава 56 розділу IX Положення про ліцензування).

Якщо керівників і головного бухгалтера надавача фінансових послуг було призначено до набрання чинності цього Положення, чи потрібно надавачу фінансових послуг виконати вимоги пункту 182 глави 17 розділу II Положення про ліцензування?

Відповідь: з урахуванням вимоги абзацу сьомого підпункту 2 пункту 2 Постанови № 153 в частині обов'язку надавача фінансових послуг подати до Національного банку до 10 жовтня 2022 року письмове заповнення в довільній формі, яке містить повну та достовірну інформацію про відповідність керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб (за наявності) надавача фінансових послуг вимогам щодо ділової репутації, професійної придатності, суміщення посад у надавачі фінансових послуг, що передбачені в главах 17, 19 розділу II та пункті 221 глави 24 розділу IV Положення про ліцензування, надавач фінансових послуг зобов'язаний виконати вимоги пункту 182 глави 17 розділу II Положення про ліцензування.

Питання/відповіді

Чи буде актуальною та чинною організаційна структура, якщо в ній будуть вказані особи які ще не погоджені з Національним банком?

Відповідь: організаційна структура має передбачати чіткий розподіл повноважень органів управління, контролю та операційної діяльності, містити письмовий опис основних функцій такого надавача фінансових послуг, бути прозорою для всіх зацікавлених осіб, працівників, учасників (акціонерів, членів) такого надавача фінансових послуг та забезпечувати належну систему стримувань і противаг, підпорядкованість, звітування та ефективного управління ризиками, а також не містити дублювання функцій (глава 16 розділу II Положенням про ліцензування).

Організаційна структура має містити відомості про органи управління надавача фінансових послуг [правління та рада (за наявності)], а також головного бухгалтера (вимоги до оформлення організаційної структури надавача фінансових послуг, визначені у додатку 16 до Положення про ліцензування).

Разом з тим, доцільно у примітках до схематичного зображення організаційної структури вказати інформацію про осіб, погодження на займану ними посаду керівника, головного бухгалтера Національним банком не здійснювалося.

Чи потрібно приводити діяльність філії-резидента страховика до вимог Положення про ліцензування, якщо господарська діяльність такої філії не здійснюється, і які саме це повинні бути вимоги?

Відповідь: надавач фінансових послуг зобов'язаний до 10.10.2022 забезпечити та в один із способів, визначених у пункті 20 глави 2 розділу I Положення про ліцензування, подати до Національного банку письмове запевнення в довільній формі, яке містить повну та достовірну інформацію про приведення діяльності відокремлених підрозділів у відповідність до вимог Положення про ліцензування, та інформацію про актуальність і достовірність інформації, наведеної в Комплексній інформаційній системі Національного банку, щодо надавача фінансових послуг та його відокремлених підрозділів.

Вимоги до відокремлених підрозділів надавача фінансових послуг визначені главою 20 розділу II Положення про ліцензування.

Разом з цим, зазначаємо, надавач фінансових послуг у разі припинення діяльності свого відокремленого підрозділу зобов'язаний повідомити Національний банк протягом трьох робочих днів із дня фактичного припинення діяльності відокремленого підрозділу шляхом надсилання повідомлення про припинення діяльності відокремленого підрозділу надавача фінансових послуг, складеного за формою, наведеною в додатку 21 до Положення про ліцензування (пункт 506 глави 63 розділу X Положення про ліцензування).

Питання/відповіді

Чи потрібно реєструвати в Державному реєстрі фінансових установ (ДРФУ) як відокремлений підрозділ:

1. Робоче місце працівника страховика, який займає його на підставі договору оренди 2 кв. м. у приміщенні банку?
2. Відокремлений підрозділ, який фактично знаходиться за однією адресою з центральним офісом?
3. Підрозділ (точку/ відділення продажів), що знаходиться в структурі та підпорядковується відокремленому підрозділу (обласній дирекції) згідно положення про обласну дирекцію?

Відповідь: Надавач фінансових послуг зобов'язаний реєструвати у ДРФУ усі свої відокремлені підрозділи, які здійснюють всі або частину функцій з надання фінансових послуг від імені надавача фінансових послуг та відокремлені підрозділи, які виконують функції представництва та захисту інтересів надавача фінансових послуг та не надають фінансових послуг, що відповідають ознакам відокремлених підрозділів відповідно до законодавства та Положення про ліцензування, зокрема:

- ✓ відокремлений підрозділ розташований поза місцезнаходженням юридичної особи (підприємства) (ст. 95 ЦКУ);
- ✓ відокремлений підрозділ діє відповідно до положення, затвердженого юридичною особою (підприємством) (ст. 64 ГКУ, глава 20 розділу II Положення про ліцензування);
- ✓ відокремлений підрозділ забезпечений технічними та інші умови для надання фінансових послуг та їх належного обліку відповідно до вимог законодавства України, включаючи програмне забезпечення для формування звітної інформації, комп'ютерною технікою (глава 20 розділу II Положення про ліцензування);
- ✓ відокремлений підрозділ повинен мати умови та приміщення для забезпечення фізичної, інформаційної та організаційної доступності фінансових послуг маломобільним групам населення відповідно до вимог законодавства України;
- ✓ керівник відокремленого підрозділу повинен мати бездоганну ділову репутацію;
- ✓ відокремлений підрозділ, якщо немає реєстрації в Єдиному державному реєстрі, повинен мати власний унікальний цифровий/символьно-цифровий код, що надавач фінансових послуг присвоює самостійно.

У випадку, якщо відокремлений підрозділ має власний унікальний цифровий / символічноцифровий код, що надавач фінансових послуг присвоює самостійно (відповідно до пункту 196 глави 20 розділу II Положення про ліцензування), проте не внесений до ЄДР, чи потрібно в обов'язковому порядку реєструвати такий відокремлений підрозділ в ЄДР?

Відповідь: Положення про ліцензування не містить вимог щодо обов'язкової реєстрації відокремленого підрозділу в ЄДР

Питання/відповіді

Чи потрібно облаштування пандусів у відокремлених підрозділах страховика, оскільки приміщення, в яких розміщуються відокремлені підрозділи, не належать страховику на праві власності, та за відсутності пандусів маломобільні групи населення мають можливість скористатися послугами страхування он-лайн?

Відповідь: відокремлений підрозділ повинен мати умови та приміщення для забезпечення фізичної, інформаційної та організаційної доступності фінансових послуг маломобільним групам населення відповідно до вимог законодавства України, не залежно від того володіє відокремлений підрозділ приміщенням на підставі права власності чи праві користування (пункт 92 глави 8 розділу II, пункт 196 глави 20 розділу II Положення про ліцензування).

Постанова №153 зі змінами (аб. 11 підп.2 пункт2) встановлює обов'язок страховика до 10.10.2022 подати: (I) письмове заповнення щодо розроблення та затвердження документів, визначених у пункті 96 глави 9 розділу II Положення, зокрема, 3) внутрішні положення, які визначають обов'язки, відповідальність, способи прийняття рішень і взаємодію керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб надавача фінансових послуг. (II) А пунктом 4 Постанови визначено: 4. Об'єднаним кредитним спілком, кредитним спілком та страховикам до 10 жовтня 2022 року:1) затвердити положення про органи управління і контролю з урахуванням вимог Положення (положення про органи управління, яке відповідає вимогам підпункту 2 пункту 173 глави 16 розділу II цього Положення). Оскільки, обидві вимоги стосуються внутрішніх документів, що визначають обов'язки, відповідальність, способи прийняття рішень і взаємодію керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб надавача фінансових послуг, то чи є це один внутрішній документ? Чи різні документи, проте з однаковими вимогами до них (оскільки посилання в Постанові на різні пункти, а вимоги однакові)?

Відповідь: Положення про ліцензування не містить обмежень, чи політика винагороди, положення про органи управління та внутрішні положення, які визначають обов'язки, відповідальність, способи прийняття рішень і взаємодію керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб надавача фінансових послуг мають бути окремими документами, чи можуть бути поєднані в одному документі.

Однак, відповідно до підпункту 4 пункту 72 глави 5 розділу II Положення про ліцензування внутрішні документи особи з питань надання фінансових послуг, в тому числі внутрішні положення, які визначають обов'язки, відповідальність, способи прийняття рішень і взаємодію керівників, головних бухгалтерів, ключових осіб надавача фінансових послуг повинні відповідати вимогам глави 9 розділу II Положення про ліцензування, а відповідно до підпункту 14 пункту 72 глави 5 розділу II Положення про ліцензування внутрішні положення небанківської фінансової установи з питань корпоративного управління, в тому числі політика винагороди, мають відповідати вимогам, визначеним у главах 16-19 розділу II Положення про ліцензування.

Питання/відповіді

Чи обов'язково створювати Наглядову Раду для страховика, утвореного у формі товариства з додатковою відповідальністю, чи служба внутрішнього аудиту може підпорядковуватися на пряму загальним зборам?

Відповідь: утворення Наглядової ради не є обов'язковим (стаття 28 ЗУ "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю". Структурний підрозділ або окрема посадова особа, що проводить внутрішній аудит (контроль), підпорядковується наглядовій раді, а у разі, коли законодавством не вимагається обов'язкове утворення наглядової ради, - вищому органу управління фінансової установи та звітує перед ними (стаття 15-1 ЗУ "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг").

Чи можна покласти виконання обов'язків ризик-менеджера на заступника директора зі страхування?

Відповідь: ключові особи надавача фінансових послуг не мають права очолювати правління цього надавача фінансових послуг або виконувати обов'язки голови правління (одноосібного виконавчого органу), або суміщати свою діяльність з обов'язками іншого працівника цього надавача фінансових послуг (крім визначення надавачем фінансових послуг головного комплаєнс-менеджера відповідальним працівником за проведення фінансового моніторингу та випадків, передбачених у главі 19 розділу II цього Положення) (пункт 191 глави 19 розділу II Положення про ліцензування)

Яким документом затверджені параметри заповнення документів?

Відповідь: Національний банк розміщує на сторінці офіційного Інтернет-представництва форми документів, які згідно з цим Положенням подаються до Національного банку в електронній формі у форматі xlsx або іншому форматі, визначеному Національним банком, та описи параметрів їх заповнення (пункт 25 глави 2 розділу I Положення про ліцензування).

Якщо положення, які необхідно подати до 10 жовтня, затверджуються загальними зборами, які технічно неможливо провести до 10 жовтня, чи може страховик подати запевнення про те, що такі положення будуть прийняті на найближчих загальних зборах?

Відповідь: НФУ зобов'язані подати запевнення про затвердження документів, визначених у пунктах 2 та 4 Постанови № 153 у строк до 10.10.2022, а відповідно на цю дату всі документи вже мають бути затверджені.

Питання/відповіді

Яким чином можна актуалізувати інформацію в КІС, якщо доступ до нього наразі закритий?
Чи будуть застосовані до фінансової установи заходи впливу у випадку наявності в КІС неактуальної інформації (починаючи з 10.10)?

Відповідь: надавачі фінансових послуг у період дії воєнного стану в Україні з метою отримання доступу до вебсторінки КІС НБУ можуть звернутися із запитом для отримання параметрів ідентифікатора (логін, пароль) для проходження окремої авторизації на вебсторінці КІС НБУ (пункти 20⁷, 20¹² Постанови № 39).
У випадку непідтримання в актуальному стані інформації, наведеної в КІС НБУ, до надавача фінансових послуг можуть бути застосовані заходи впливу відповідно до чинного законодавства.

В яких випадках необхідно подавати до НБУ разом з пакетом документів згоду на обробку персональних даних та заповнення особи, що вона отримала таку згоду?

Відповідь: Всі пакети документів, які подаються до НБУ в рамках процедур, визначених у Положенні про ліцензування, зокрема подання заяв про відкликання (анулювання) ліцензії (ліцензій) на провадження діяльності з надання фінансових послуг, подання документів щодо оновлення інформації про надавача фінансових послуг та його структурних підрозділів, тощо, мають містити визначені в пункті 19 глави 2 розділу I Положення про ліцензування згоду на обробку персональних даних та заповнення щодо отримання такої згоди. Винятки – пакети документів, в яких така згода та заповнення вже наявні (наприклад, якщо в складі пакета документів подається відповідна анкета).